

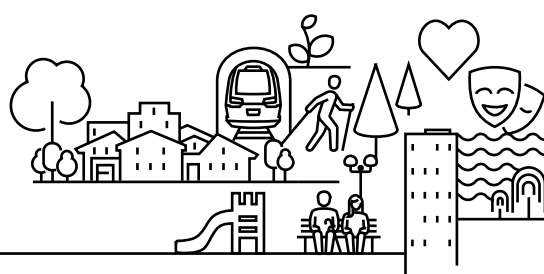

Nordre Follo
kommune

Årsplan 2026-27

Holberg barnehage

Innhold

1. OM ÅRSPLANEN	3
2. KOMMUNENS STYRINGSSYSTEM	4
2.1. INNSATSOMRÅDER.....	4
2.2. VISJON OG VERDIER	5
3. OVERORDNEDE SATSINGER I KOMMUNENS BARNEHAGER.....	6
3.1. OVERORDNET SPRÅKPROSJEKT: TRYGG I SPRÅK – TRYGG I VERDEN	6
3.2. ANDRE OVERORDNEDE SATSINGER FOR BARNEHAGE.....	7
3.2.1. Inkluderende fellesskap	7
3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.	7
3.2.3. Samarbeidsmodellen	8
3.2.4. Trafikksikker barnehage	9
4. BARNEHAGENS SATSINGSOMRÅDER.....	9
5. BARNEHAGENS FORMÅL OG INNHOLD	11
5.1. BARNEHAGENS MANDAT OG VERDIGRUNNLAG	11
5.2. OMSORG	11
5.3. LEK	12
5.4. DANNING.....	13
5.5. LÆRING.....	13
5.6. VENNSKAP OG FELLESSKAP	14
5.7. KOMMUNIKASJON OG SPRÅK	14
5.8. BARNEHAGENS FAGOMRÅDER	15
6. MEDVIRKNING	16
6.1. BARNES MEDVIRKNING OG BARNES RETT TIL Å BLI HØRT.....	16
6.2. FORELDRES MEDVIRKNING.....	17
7. BARNEHAGENS ARBEIDSMÅTER	17
7.1. PLANLEGGE.....	18
7.2. VURDERE.....	19
7.3. DOKUMENTERE.....	19
7.4. PROGRESJON.....	20
7.5. DIGITAL PRAKSIS	20
7.6. KVALITETSKJENNETEGN.....	21

8. OVERGANGER.....	22
8.1. NÅR BARNET BEGYNNER I BARNEHAGEN	22
8.2. OVERGANGER INTERNT I BARNEHAGEN.....	22
8.3. OVERGANGER MELLOM BARNEHAGE OG SKOLE	23
9. AKTIVITETER / ÅRSHJUL	24
10. PLAN FOR VURDERING	25
11. KILDER OG REFERANSER	32

1. Om årsplanen

Årsplanen beskriver hvordan barnehagen oppfyller *Lov om barnehager (barnehageloven)* og *Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver* sine krav. Barnehagen skal i samarbeid og forståelse med hjemmet ivareta barnas behov for omsorg og lek, og fremme læring og danning som grunnlag for allsidig utvikling, jf. barnehageloven § 1. Barnets beste skal alltid være et overordnet mål.

Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskapet, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse. ([Rammeplanen 2017, side 7](#))

Årsplanen viser sammenhengen mellom kommunens felles mål, kommunale barnehagers felles satsningsområder og barnehagens egen praksis, visjon, mål og tiltak. Årsplanen fungerer som et arbeidsverktøy for ansatte og informasjon om barnehagens pedagogiske arbeid til foreldre, politikere, samarbeidspartnere og andre interesserte.

Årsplanen skal fastsettes av barnehagens samarbeidsutvalg.

Fastsatt av SU: uke 26. 2026

Barnehagens styrer: Kristin Bråthen Alvim

Årsplanen sendes ut på e-post.

Den ligger også på [barnehagens nettside](#)

2. Kommunens styringssystem

Barnehagens årsplan er en del av Nordre Follo kommunes styringssystem, sammen med *Kommuneplanen* og den årlige *Økonomi- og handlingsplanen*.

2.1. Innsatsområder

Trygg oppvekst er ett av fire satsingsområder i *Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030*. Dette satsingsområdet blir fulgt opp med fem innsatsområder i *Økonomi- og handlingsplan for perioden 2026-2029*.

Vi skal bidra til at alle foreldre er trygge og gode omsorgspersoner:

Foreldre som ressurs

I alt vi gjør skal vi arbeide for at foreldre inviteres med, inkluderes og gir tilbakemeldinger om tjenester og samarbeid, og bidrar som den ressursen de er for egne og andres barn.

Vi skal sørge for at alle hører til i et inkluderende fellesskap:

Inkluderende fellesskap

I alt vi gjør skal vi jobbe for at barn, unge og foreldre er inkludert og opplever tilhørighet.

Vi skal bidra til at barn, unge og familier lever gode liv, fri fra vold og overgrep:

Se meg – hele meg

I alt vi gjør og i alle relasjoner, skal vi jobbe verdibasert, ta ansvar, gi omsorg og ha respekt for barn og unge. Vi skal være bevisste egne og andres grenser og hvordan barn, unge og foreldre er i stand til å mestre livene sine, egen psykisk og fysisk helse og hva vi kan bidra med for den enkelte.

Vi skal legge til rette for nysgjerrighet og lærelyst, slik at barn og unge får realisert sitt potensial for utvikling og læring:

Lærelyst

I alt vi gjør skal vi ha troen på at alle barn og unge kan lære, og vi stimulerer til nysgjerrighet, utvikling og læring.

Vi skal støtte og styrke barn og familier som har behov for det for å håndtere egne liv:

Riktig innsats tidsnok

I alt vi gjør ser vi hele mennesket og vi involvere den det gjelder. Vi tar ansvar ved å bidra til koordinering for å skape helhet og sammenheng for den enkelte og familien.

Les mer på kommunens nettside

- [Kommuneplan for Nordre Follo kommune 2019-2030](#)
- [Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

2.2. Visjon og verdier

Kommunens visjon er *Nær og nyskapende* og våre felles verdier er *Ansvar, omsorg og respekt*.

Både visjonen og verdiene skal prege oss som enkeltmennesker, kollegaer, tjenesteytere og samarbeidspartnere. Sammen med innbyggere, frivillige og næringsliv skal barnehagene bidra til å skape en trygg og god oppvekst for barn i Nordre Follo kommune.

3. Overordnede satsinger i kommunens barnehager

3.1. Overordnet språkprosjekt: Trygg i språk – trygg i verden

Nordre Follo kommunes kommunale barnehager har startet et langsiktig prosjekt med felles satsing på barns språkutvikling.

Språkprosjektet «Trygg i språk – trygg i verden» forankres i kommunens fem innsatsområder, og er en del av et helhetlig og langsiktig arbeid for å styrke kvaliteten i barnehagetilbudet.

Vi skal gi alle barn gode forutsetninger for å lykkes i livet, og språk er en grunnleggende nøkkel til dette. Gjennom språk får barn mulighet til å uttrykke tanker, følelser og behov, delta aktivt i lek og samspill, og utvikle vennskap og tilhørighet i fellesskapet. Språk og relasjoner er tett sammenvevd - gjennom vennskap utvikles språket, og gjennom språket skapes vennskap. Begge deler er avgjørende for barns trivsel, utvikling og livsmestring i barnehagen.

Gjennom språkprosjektet ønsker kommunen å gi alle barn likeverdige muligheter til å utvikle sitt språk, styrke deres kommunikative ferdigheter og legge et godt grunnlag for videre læring og en trygg skolestart.

Prosjektet omfatter flere delområder, blant annet:

- **Bruk av ASK (Alternativ og Supplerende Kommunikasjon)** – for å sikre at alle barn har mulighet til å uttrykke seg, uavhengig av språklige forutsetninger.
- **Felles skolestarterplan** – for å gi barna en helhetlig og trygg overgang til skolen, med særlig vekt på språk, vennskap og mestring.
- **Språk og motorikk** – henger tett sammen, og utvikling på det ene området støtter utviklingen på det andre.

Bakgrunn for valg av satsingsområde

Forskning viser at barns språklige ferdigheter allerede i fireårsalderen har stor betydning for hvordan de klarer seg videre i utdanning, arbeid og sosialt liv. Tidlige språklige utfordringer kan få konsekvenser både for læring, sosial deltakelse og psykososial trivsel dersom de ikke blir fanget opp og fulgt opp tidlig. I barnehagene ser vi at flere barn strever med språklige og sosiale ferdigheter allerede i tidlig alder, og at forskjellene mellom barn kan øke over tid, særlig ved overgang til skole. Dette kan påvirke barnas mulighet til å delta i lek og fellesskap, etablere vennskap og oppleve mestring i hverdagen. Med satsingsområdet «Trygg i språk – trygg i verden» ønsker Nordre Follo kommune å møte disse utfordringene gjennom et systematisk, langsiktig og

kunnskapsbasert arbeid med språk i barnehagen.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2. Andre overordnede satsinger for barnehage

De kommunale barnehagene jobber med flere felles temaer gjennom året, i tillegg til egne tiltak, mål og satsinger.

3.2.1. Inkluderende fellesskap

Inkluderende fellesskap har vært et overordnet satsingsområde i alle barnehagene og skolene i kommunen over flere år. Ifølge barnehageloven skal alle barn ha et trygt og godt barnehagemiljø, og barnehagen har plikt til å arbeide for et leke- og læringsmiljø, der alle barn er inkludert i gruppefellesskapet. Ansatte har plikt til å følge med på hva som skjer i miljøet og skal aktivt gripe inn hvis de ser at barn opplever krenkelser fra andre barn eller andre ansatte.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

3.2.2. Vold i nære relasjoner – barnehagens arbeid med kropp, seksualitet og grenser.

Barn skal få kunnskap om tema kropp, seksualitet og grenser som gjør at de både tør og har et språk til å fortelle om vold og seksuelle overgrep så tidlig som mulig. Personalet skal være trygge omsorgspersoner og aktivt til stede for å fange opp barns signaler og uttrykk. Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdet «*Se meg - hele meg*», overordnet plan «*Vold i nære relasjoner*» og progresjonsplan for barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep.

Arbeidet er delt opp i fire underpunkter:

- Forebygge
- Avdekke
- Håndtere
- Ivareta

Les mer på kommunens nettside

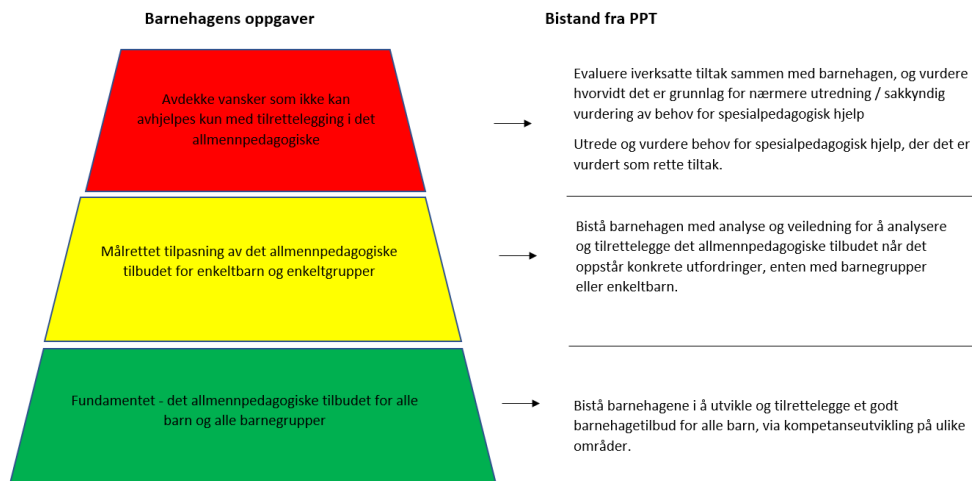
- [Vold i nære relasjoner](#)

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

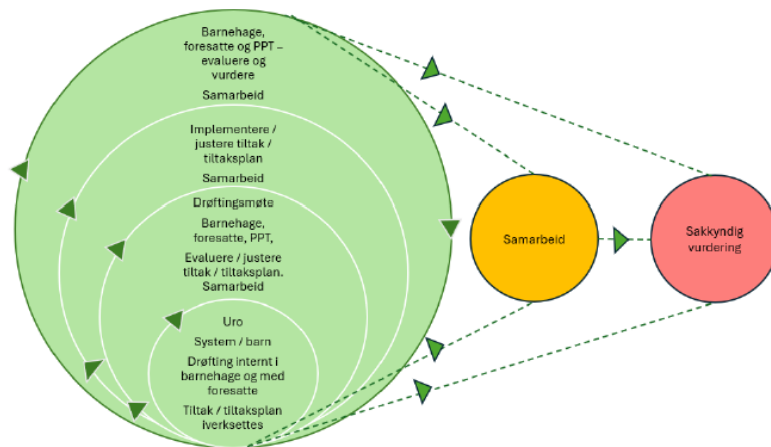
3.2.3. Samarbeidsmodellen

Samarbeidsmodellen er laget med utgangspunkt i samarbeidet barnehagene har med Pedagogisk psykologiske tjeneste og tanken om at vi er «*laget rundt barnet*». Dette arbeidet skal sees i sammenheng med innsatsområdene «*Riktig innsats tidlig nok*», «*Foreldrene som ressurs*» og «*Inkluderende fellesskap*». Målet med samarbeidsmodellen er å sikre at barn får rett hjelp til rett tid, og at barnehagene har et solid allmennpedagogisk fundament som sikrer et inkluderende fellesskap for alle barn, uavhengig av behov og forutsetninger. Modellen skisserer hensiktsmessige og gode rutiner for samarbeid mellom barnehage og PPT, samt hvordan samarbeidet skal bidra til å videreutvikle tjenestene.

En samlet oversikt over samarbeidet mellom barnehage og PPT, kan skisseres ved å ta utgangspunkt i tre nivåer:

Innholdet i selve samarbeidsmodellen vises her:

Les mer

- [Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

3.2.4. Trafikksikker barnehage

I samarbeid med Trygg trafikk og trygge lokalsamfunn har Nordre Follo kommune blitt re sertifisert som trafikksikker kommune. Barnehagene bidrar i dette arbeidet og samarbeider tett med foreldrene om trafikksikkerhet rundt barnehagen. Barnas trafikkopplæring integreres som en del av omsorgs- og opplæringsarbeidet i barnehagen.

Les mer på

- [Trygg trafikk](#)

4. Barnehagens satsingsområder

I Holberg barnehage setter vi barndommens egenverdi i sentrum. Vår visjon er å gi barna en frydefull barndom. Det betyr at hverdagen hos oss skal preges av lek, humor og magiske øyeblikk som gir barna den gode, frydefulle følelsen i magen. Dette skaper vi gjennom felles opplevelser og tette relasjoner mellom små og store.

Den voksne som rollemodell

For å nå visjonen vår er personalet bevisste på hvordan vi som voksne opptrer, kommuniserer og møter barna. Vår profesjonsutøvelse er forankret i følgende prinsipper:

- **Anerkjennelse og respekt:** personalet møter hvert enkelt barn med varme, omsorg og tilstedeværelse. Fysisk kontakt og god kommunikasjon er nøkkelen til å skape trygghet.
- **Medvirkning og mestring:** Barn har rett til å gjøre egne erfaringer og medvirke i hverdagens planer. Personalet vil gi barna troen på seg selv og andre.
- **Veiledning og inkludering:** Hvert barn skal føle seg verdifullt. Personalet jobber aktivt for å forebygge mobbing og krenkelser. Vi veileder barna i konflikter og setter grenser tilpasset barnets utviklingsnivå.
- **Fleksibilitet:** Personalet tilpasser seg for å imøtekomme barns individuelle behov.

Organisering av det pedagogiske arbeidet

Erfaringen vår viser at å jobbe med et felles tema gjennom hele barnehageåret gir store gevinster. Det styrker fellesskapsfølelsen og opplevelsen av å være «ett hus». For personalet gir det en unik mulighet til samarbeid på tvers, felles idemyldring, refleksjon og kompetanseheving. Ikke minst sikrer det en helhetlig utvikling og progresjon for barna, der kunnskap og opplevelser

bygges naturlig opp fra småbarns- til storbarnsavdelingene. Det gir oss også et godt utgangspunkt for å jobbe prosjektbasert og tverrfaglig med rammeplanens fagområder.

For barnehageåret 2026–2027 vil arbeidet vårt være strukturert rundt to hovedsøyler:

1. Årets felles tema: Natur

Vi viderefører suksessen med natur som felles tema. Naturen rommer uendelig mange muligheter, og vi vil bruke den aktivt gjennom hele barnehagehverdagen – både ute og inne. Med utgangspunkt i naturen skal hver avdeling forme aktiviteter og opplevelser tilpasset barnas alder, modning og aktuelle interesser.

2. Språkprosjektet: «Trygg i språk – trygg i verden»

Språkarbeidet står sentralt i år, og skal ta utgangspunkt i den enkelte barnegruppens behov og rammeplanens krav til kommunikasjon og språk. Dette skal vi oppnå gjennom følgende konkrete satsingsområder:

- **Smågrupper gjennom barnehagedagen:** Personalet setter søkelys på organisering i mindre grupper gjennom hele barnehagedagen på alle avdelinger. Dette gir tettere oppfølging og bedre vilkår for gode samtaler.
- **Visuell støtte:** Personalet skal øke bruken av visuell støtte i hverdagen for å trygge og tydeliggjøre kommunikasjonen for alle barn.
- **Barnesamtaler:** Personalet fortsetter arbeidet med å implementere både spontane og planlagte barnesamtaler, slik at barnas egne stemmer blir hørt og vektlagt.
- **Biblioteksbarnehage:** Som biblioteksbarnehage vil vi videreutvikle vår praksis innen bøker, høytlesing og litteratur på alle avdelinger.

Kompetanse og trygge rammer

For å støtte opp under det relasjonelle arbeidet og sikre et trygt barnehagemiljø, vil personalet dette året fortsette sin kompetanseheving innenfor arbeidet med RVTS-øst (Regionalt ressurscenter om vold, traumatisk stress og selvmordsforebygging). Dette gir oss viktige verktøy for å møte alle barn på en profesjonell og omsorgsfull måte.

Les mer om barnehagens tiltak under punkt 5.7. *Kommunikasjon og språk* og punkt 5.8.

Barnehagens fagområder hvor barnehagen har tiltak på *Fagområdet kommunikasjon, språk og tekst*.

5. Barnehagens formål og innhold

Barnehagens innhold skal være allsidig, variert og tilpasset enkeltbarnet og barnegruppen.

I barnehagen skal barna få leke og utfolde skaperglede, undring og utforskertrang. Arbeidet med omsorg, danning, lek, læring, sosial kompetanse og kommunikasjon og språk skal ses i sammenheng og samlet bidra til barns allsidige utvikling. (Rammeplanen 2017, side 19)

5.1. Barnehagens mandat og verdigrunnlag

Barnehageloven og rammeplan for barnehage beskriver barnehagens innhold og oppgaver og hvilket verdigrunnlag barnehagen skal bygge på. Barnehagen skal bygge på grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon, respekt for menneskeverdet og natur, åndsfrihet, nestekjærlighet, tilgivelse, likeverd og solidaritet. Dette er verdier som er forankret i menneskerettighetene og internasjonale konvensjoner som Norge har sluttet seg til.

Barnehagen skal fremme demokrati, mangfold og gjensidig respekt, likestilling og likeverd, bærekraftig utvikling, livsmestring og helse.

Rammeplanen beskriver hvordan barnehagen kan legge til rette for å skape gode verdier, normer og holdninger som gir barn kunnskap om livssynsmangfold, kulturelt mangfold, ulike levevis og ulike familieformer. Barna skal få kjennskap og hjelp til å se at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på via fortellinger, tradisjoner, verdier og høytider i ulike livssyn og levesett. Barnehagen skal bidra til å utvikle barns interesse og respekt for hverandre og forstå verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap.

Barnehagen har markeringer som representerer mangfoldet i barnegruppa og samfunnet. Det kan være religiøse høytider og tradisjoner som er aktuelle; eksempelvis Pride, nasjonaldager, Halloween og karneval. Markeringer må sees i lys av samfunnsutviklingen og kulturelle endringer som barnehagen må forholde seg til.

5.2. Omsorg

Barnehagen skal aktivt legge til rette for omsorgsfulle relasjoner mellom barna og personalet og mellom barna, som grunnlag for trivsel, glede og mestring. Personalet skal arbeide for et miljø som ikke bare gjør barna til mottakere av omsorg, men som også verdsetter barnas egne omsorgshandlinger. (Rammeplanen 2017, side 19)

Barnehagens tiltak:

- Personalet støtter og oppmuntrer barn til å vise omsorg for andre, og til selv å kunne ta imot omsorg.
- Personalet øver på å sette ord på gode og vonde følelser, og er lydhøre på barnas uttrykk og imøtekommer deres behov for omsorg med sensitivitet.
- Personalet viser hverandre gjensidig respekt.
- Personalet samarbeider med andre instanser til barnets beste.
- Personalet møter barnas behov for omsorg og trygghet, og er gode rollemodeller i møte med andre.

5.3. Lek

Leken skal ha en sentral plass i barnehagen, og lekens egenverdi skal anerkjennes. Barnehagen skal gi gode vilkår for lek, vennskap og barnas egen kultur. Leken skal være en arena for barnas utvikling og læring, og for sosial og språklig samhandling. Barnehagen skal inspirere til og gi rom for ulike typer lek både ute og inne. Barnehagen skal bidra til at alle barn kan oppleve glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek - alene og sammen med andre. (Rammeplanen 2017, side 20)

Barnehagens tiltak:

- Personalet deler barna inn i smågrupper i løpet av dagen, og vi har aldersinndelte lekegrupper.
- Personalet har variasjon i lekemateriell både ute og inne.
- Personalet tilrettelegger for at barna opplever glede, humor, spenning og engasjement gjennom lek.
- Personalet skjermer god lek.
- Personalet tilrettelegger for lekevenner på tvers av avdelingene.
- Personalet er deltagende, støttende, aktive og veiledende i barns lek.

5.4. Danning

Barnehagen skal støtte barna i å forholde seg prøvende og nysgjerrig til omverdenen og bidra til å legge grunnlag for modig, selvstendig og ansvarlig deltakelse i demokratiske fellesskap.

Barnehagen skal fremme samhold og solidaritet samtidig som individuelle uttrykk og handlinger skal verdsettes og følges opp. Barnehagen skal bidra til at barna kan forstå felles verdier og normer som er viktige for fellesskapet. Barnehagen skal bidra til å fremme barnas tilhørighet til samfunnet, natur og kultur.

I barnehagen skal barna få delta i beslutningsprosesser og utvikling av felles innhold. Barna skal støttes i å uttrykke synspunkter og skape mening i den verden de er en del av. Gjennom samspill, dialog, lek og utforsking skal barnehagen bidra til at barna utvikler kritisk tenkning, etisk vurderingsevne, evne til å yte motstand og handlingskompetanse, slik at de kan bidra til endringer. (Rammeplanen 2017, side 21).

Barnehagens tiltak:

- Personalet jobber aktivt for å styrke positiv selvfølelse.
- Personalet legger til rette for at barna verdsetter ulike synspunkter og perspektiver.
- Personalet filosoferer og undrer seg sammen med barna i hverdagen.

5.5. Læring

I barnehagen skal barna oppleve et stimulerende miljø som støtter opp om deres lyst til å leke, utforske, lære og mestre. Barnehagen skal introdusere nye situasjoner, temaer, fenomener, materialer og redskaper som bidrar til meningsfull samhandling. Barnas nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær skal anerkjennes, stimuleres og legges til grunn for deres læringsprosesser. Barna skal få undersøke, oppdage og forstå sammenhenger, utvide perspektiver og få ny innsikt. Barna skal få bruke hele kroppen og alle sanser i sine læringsprosesser. Barnehagen skal bidra til læringsfellesskap der barna skal få bidra i egen og andres læring. (Rammeplanen 2017, side 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet er aktive og lekende.
- Personalet legger til rette for ulike aktiviteter hvor barna opplever mestring.
- Personalet velger temaer og prosjekter med utgangspunkt i barnas interesser og kreativitet.
- Personalet legger til rette det fysiske miljøet ute og inne, og har materialer og leker tilgjengelig.

5.6. Vennskap og fellesskap

Sosial kompetanse er en forutsetning for å fungere godt sammen med andre og omfatter ferdigheter, kunnskaper og holdninger som utvikles gjennom sosialt samspill. I barnehagen skal alle barn kunne erfare og være betydningsfulle for fellesskapet og være i positivt samspill med barn og voksne. Barnehagen skal aktivt legge til rette for utvikling av vennskap og sosialt fellesskap. Barnas selvfølelse skal støttes, samtidig som de skal få hjelp til mestre balansen mellom å ivareta egne behov og det å ta hensyn til andres behov. (Rammeplanen 2017, s. 22)

Barnehagens tiltak:

- Personalet legger til rette for positivt samspill og et inkluderende fellesskap.
- Personalet forebygger, avdekker og stopper mobbing, krenkelser og utestenging.
- Personalet lærer barna å ta hensyn til egne og andres følelser, opplevelser og meninger.
- Personalet jobber for at alle skal føle tilhørighet og vennskap.
- Personalet veileder og støtter barna i konflikthåndtering.

Les mer på kommunens nettside

- [Plan for å fremme trygt og godt barnehagemiljø](#)

5.7. Kommunikasjon og språk

Barnehagen skal være bevisst på at kommunikasjon og språk påvirker og påvirkes av alle sider ved barnets utvikling. Gjennom dialog og samspill skal barna støttes i å kommunisere, medvirke, lytte, forstå og skape mening. Barnehagen skal anerkjenne og verdsette barnas ulike kommunikasjonsuttrykk og språk, herunder tegnspråk. Alle barn skal få god språkstimulering gjennom barnehagehverdagen, og alle barn skal få delta i aktiviteter som fremmer kommunikasjon og en helhetlig språkutvikling. (Rammeplanen 2017, side 23)

Barnehagens tiltak:

- Personalet leser for barna hver dag.
- Personalet inviterer barna til den gode hverdagssamtalen.
- Personalet setter ord på det vi gjør og er gode språkmodeller for barna.
- Personalet bruker språkstimulerende hjelpemidler i kommunikasjon med barna.
- Personalet sikrer tidlig innsats ved å oppdage og støtte barn med ulike språklige og kommunikative utfordringer.

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn.*

5.8. Barnehagens fagområder

Fagområdene gjenspeiler områder som har interesse og egenverdi for barn i barnehagealder, og skal bidra til å fremme trivsel, allsidig utvikling og helse. Barnehagen skal se fagområdene i sammenheng, og alle fagområdene skal være en gjennomgående del av barnehagens innhold. (Rammeplanen 2017, side 47). Barnehagen skal ta utgangspunkt i barnas engasjement og bidrag slik at arbeidet med fagområdene kan oppleves som en meningsfull og morsom del av barnas hverdag. Barnas interesse for fagområdene skal stimuleres, og barnehagen skal bidra til å etablere et lærende fellesskap som verdsetter ulike uttrykk og meninger. Barna skal utvikle kunnskaper og ferdigheter innenfor alle fagområder gjennom undring, utforskning og skapende aktivitet (Rammeplanen 2017, side 47).

- Kommunikasjon, språk og tekst
- Kropp, bevegelse, mat og helse
- Kunst, kultur og kreativitet
- Natur, miljø og teknologi
- Antall, rom og form
- Etikk, religion og filosofi
- Nærmiljø og samfunn

Barnehagens tiltak:

- Personalet inspirerer barna gjennom prosjektarbeid for å tilegne seg nye erfaringer og ny kunnskap i tråd med barnehagens syv fagområder.
- Pedagogene gjennomgår fagområdene på avdelingsmøter med sitt personale gjennom året.
- Personalet fanger opp barnas interesser og knytter aktiviteter opp mot fagområdene slik at arbeidet oppleves meningsfullt og morsomt for barna.
- Personalet arbeider tverrfaglig med fagområdene, i mindre grupper og på avdelingene.

Link til rammeplanen: [Rammeplan for barnehagen | udir.no](https://www.udir.no/rammeplan-for-barnehagen)

6. Medvirkning

6.1. Barns medvirkning og barns rett til å bli hørt

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for - og oppmuntre til at barna kan få gitt uttrykk for sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jf. barnehageloven § 1 og § 3.

Når barnehagen og personalet tar avgjørelser eller handler på en måte som påvirker barn, skal det beste for barnet være et grunnleggende hensyn. Det gjelder også i spørsmål knyttet til barnets barnehagemiljø. Barnets egen mening og retten barnet har til å bli hørt er sentralt i vurderingen, jf. Grunnloven § 104 og FNs barnekonvensjon art. 12 nr. 1. Barna skal jevnlig få mulighet til aktiv deltakelse i planleggingen og vurderingen av barnehagens virksomhet. Alle barn skal få erfare å få innflytelse på det som skjer i barnehagen (Rammeplanen, 2017, side 27).

Se også pkt. 7.6. *Kvalitetskjennetegn*.

Barnehagens tiltak:

- Barna deltar i demokratiske prosesser.
- Personalet gir barna ulike valg ut fra barnas forutsetninger.
- Personalet observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov.
- Personalet er lydhøre ovenfor barnas ønsker, og gjør individuelle avtaler.
- Personalet legger til rette for varierte leker og at de er tilgjengelig i barnas høyde.
- Personalet legger til rette for at barna opplever at deres meninger blir hørt i saker som omhandler dem.

Kommunen har retningslinjer for hvordan barn og unge skal kunne medvirke i planarbeid.

Handlingsplan – demokrati for barn og unge, ble vedtatt i kommunestyret mai 2022. Et av tiltakene i planen var at kommunikasjonsavdelingen skulle utvikle et symbol som skal brukes i alle kommunens planer, hvor barn og ungdom har medvirket.

Les mer på kommunens nettside

- [Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

6.2. Foreldres medvirkning

Barnehagen skal ivareta foreldrenes rett til medvirkning og arbeide i nært samarbeid og forståelse med foreldrene, jf. barnehageloven § 1 og § 4. Samarbeidet mellom hjemmet og barnehagen skal alltid ha barnets beste som mål.

For å bringe foreldres og barns medvirkning aktivt inn i planleggingen og vurderingen av det pedagogiske arbeidet, gjør vi følgende:

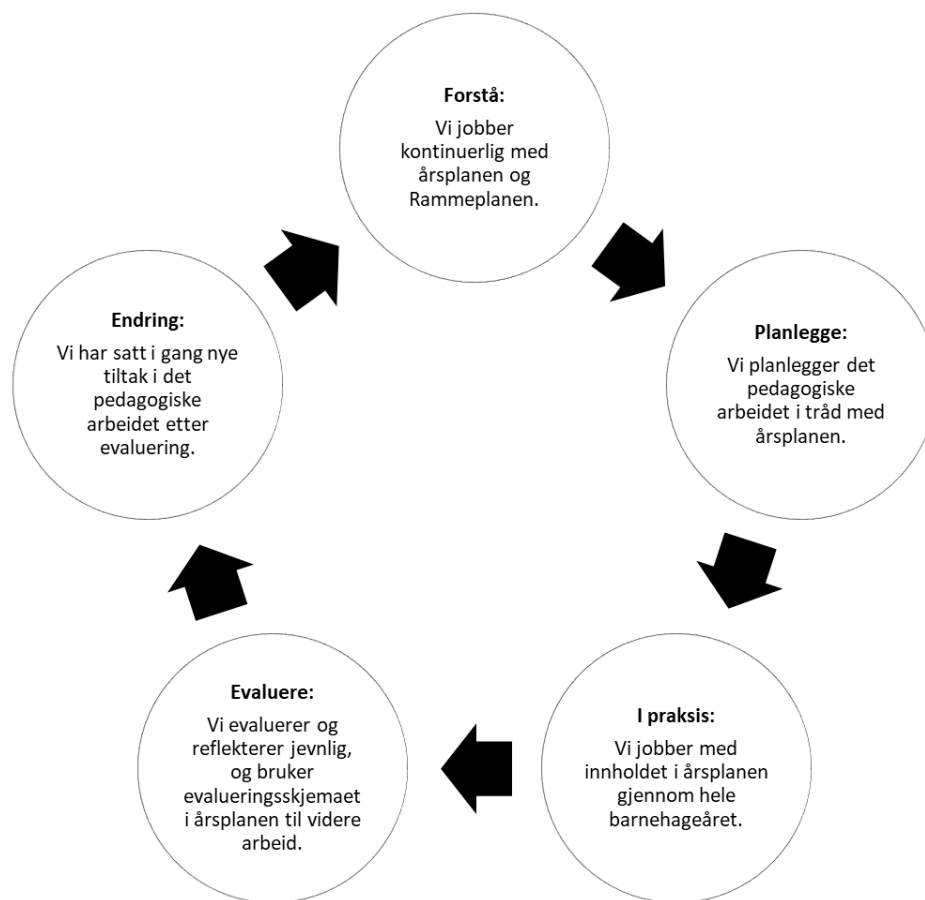
Gjennom mål, månedsplaner og månedsevalueringer gir vi foreldrene innsikt i barnehagens pedagogiske arbeid. Vi har en åpen dør-politikk og oppfordrer alltid til tilbakemeldinger.

Gjennom både planlagte foreldresamtaler og den daglige dialogen fanger vi opp barnas interesser og behov. Dette tar vi med oss inn i planleggingen av veien videre. Vi inviterer også foreldrene til å bidra med materialer eller andre ressurser til prosjektene våre ved behov.

Vi sikrer demokratiske prosesser ved å lytte til barnas verbale og nonverbale uttrykk, og ved å være observante voksne som fanger opp interessene deres gjennom leken. Dette legger føringene for våre prosjekter og aktiviteter.

7. Barnehagens arbeidsmåter

Arbeidsmåtene skal ivareta barnas behov for omsorg og lek, fremme læring og danning og gi barn mulighet for medvirkning. Personalet skal ta i bruk varierte arbeidsmåter, og de skal tilpasses til enkeltbarn, barnegruppen og lokalmiljøet. Valg av arbeidsmåter gir muligheter for å gjøre barnehagens innhold spennende og variert. Arbeidsmåtene kan bidra til å skape engasjement, interesse og motivasjon og gir mulighet for å tilføre nye erfaringer og opplevelser i barnehagen. (Rammeplanen 2017, side 43)

7.1. Planlegge

Planleggingen må baseres på kunnskap om barns trivsel og allsidige utvikling, individuelt og i gruppe. Den skal også baseres på observasjon, dokumentasjon, refleksjon, systematisk vurdering og samtaler med barn og foreldre. (Rammeplanen 2017, side 37)

Barnehagens tiltak:

- Avdelingene bruker systematisk kartlegging av barn og barnegrupper.

- Pedagogen på avdelingen tar utgangspunkt i barnas interesser når vi legger planer for pedagogisk arbeid.
- Personalet har planlagte og spontane barnesamtaler og hverdagssamtaler for å fange opp barnas interesser.
- Personalet evaluerer og reflekterer i fellesskap, avdelingsvis og hele personalet på plandager og personalmøter.

7.2. Vurdere

Barnehagen skal jevnlig vurdere det pedagogiske arbeidet. Det betyr at det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen. Hovedformålet med vurderingsarbeidet er å sikre at alle barn får et tilbud i tråd med barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 38)

Barnehagens tiltak:

- Personalet gjennomfører halv- og helårsvurdering for å kvalitetssikre vårt pedagogiske arbeid og innhold.
- Pedagogene evaluerer årsplanen hvert år.
- Pedagogene bruker avdelingsmøter til profesjonelle læringsfellesskap hvor personalet deler og kritisk undersøker sin egen praksis.

7.3. Dokumentere

Dokumentasjon av personalets arbeid synliggjør hvordan personalet arbeider for å oppfylle kravene i barnehageloven og rammeplanen. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet kan gi foreldre, lokalmiljøet og kommunen som barnehagemyndighet informasjon om hva barn opplever, lærer og gjør i barnehagen, og om hvordan barnehagen oppfyller kravene i barnehageloven og rammeplanen. (Rammeplanen 2017, side 39)

Barnehagens tiltak:

- Pedagogene sender ut mål, månedsplan og evaluering gjennom hele barnehageåret.
- Personalet synliggjør det barna gjør og lager.
- Avdelingene har permer av barnas opplevelser og produkter barna har laget.

- Avdelingene deler tekst, bilder og dokumentasjon fra hverdagen på tavlene og i IST Home.
- Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsinstanser.

7.4. Progresjon

Progresjon i barnehagen innebærer at alle barna skal utvikle seg, lære og oppleve fremgang. Alle barna skal kunne oppleve progresjon i barnehagens innhold, og barnehagen skal legge til rette for at barn i alle aldersgrupper får varierte leke-, aktivitets- og læringsmuligheter. Personalet skal utvide og bygge videre på barnas interesser og gi barna varierte erfaringer og opplevelser. Barnehagen skal legge til rette for progresjon gjennom valg av pedagogisk innhold, arbeidsmåter, leker, materialer og utforming av fysisk miljø. Barn skal få utfordringer tilpasset sine erfaringer, interesser, kunnskaper og ferdigheter. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Personalet observerer og kartlegger barnegruppen og enkeltbarn jevnlig, slik at vi kan lage tiltak for å fremme utvikling.
- Personalet har halv- og helårs vurdering av arbeidet vårt slik at vi kan sikre progresjon videre.
- Personalet sikrer barnets utvikling og viderefører tiltak i interne overføringsmøter.
- Personalet overfører informasjon om temaarbeid og prosjekter til ny avdeling.

7.5. Digital praksis

Barnehagens digitale praksis skal bidra til barnas lek, kreativitet og læring. Ved bruk av digitale verktøy i det pedagogiske arbeidet skal dette støtte opp om barns læreprosesser og bidra til å oppfylle rammeplanens føringer for et rikt og allsidig læringsmiljø for alle barn. Ved bruk av digitale verktøy skal personalet være aktive sammen med barna. Samtidig skal digitale verktøy brukes med omhu og ikke dominere som arbeidsmåte. Barnehagen skal utøve digital dømmekraft og bidra til at barna utvikler en begynnende etisk forståelse knyttet til digitale medier. (Rammeplanen 2017, side 44)

Barnehagens tiltak:

- Barna får erfaring med digitale verktøy sammen med personalet.
- Personalet gjenforteller opplevelser i form av bilder.
- Barna er med når avdelingen skal bruke digitale verktøy.
- Personalet bruker et variert og ulike utvalg av digitale verktøy.
- Personalet følger kommunens interne retningslinjer for å overholde taushetsplikt og personvern.

7.6. Kvalitetskjenne­tegn

Kvalitetskjenne­tegn er et refleksjonsverktøy som skal sikre at personalet jobber i tråd med Rammeplan for barnehagen. Den enkelte barnehage bruker kjenne­tegn som er tilpasset sine satsingsområder.

Nordre Follo kommune har laget kvalitetskjenne­tegn innenfor områdene nedenfor:

- [Barnehagens allmennpedagogiske arbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med språkmiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med lekemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med ledelse av barnegruppa](#)
- [Barnehagens arbeid med foreldresamarbeid](#)
- [Barnehagens arbeid med demokrati og medvirkning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygg og inkluderende tilvenning](#)
- [Barnehagens arbeid med trygt og godt barnehagemiljø](#)
- [Barnehagens arbeid med å forebygge vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med å avdekke vold og seksuelle overgrep](#)
- [Barnehagens arbeid med digital praksis](#)

Kvalitetskjenne­tegnene og retningslinjer for hvordan ansatte skal benytte dem ligger i kommunens interne kvalitetssystem.

8. Overganger

Kommunen har utarbeidet et årshjul for overganger i opplæringsløpet. Hensikten med årshjulet er å legge til rette for trygge, tydelige og forutsigbare overganger i opplæringsløpet. Årshjulet angir rutiner i forbindelse med overgangene. Samarbeidet mellom de ulike virksomhetene skal preges av likeverdighet og bygge på prinsippet om at vi alle har noe å lære av hverandre. Barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i alle handlinger og avgjørelser, og barn har rett til å gi uttrykk for sitt syn i saker som gjelder dem selv.

Les mer

- [Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

8.1. Når barnet begynner i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid og rom slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn. Når barnet begynner i barnehagen, skal personalet sørge for tett oppfølging den første tiden slik at barnet kan oppleve tilhørighet og trygghet til å leke, utforske og lære. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Barnehagen har besøksdager i mai/juni.
- Barnehagen inviterer nye foreldre til informasjonsmøte i mai/juni.
- Personalet samarbeider med foreldrene ut ifra deres ønsker og barnets behov.
- Barnehagen har foreldreaktiv tilvenning, fem dager på småbarnsavdelingen. På storbarnsavdelingen gjøres tilvenningen individuelt.
- Avdelingen tilpasser rutiner og organiserer tid og rom til barnets beste.

8.2. Overganger internt i barnehagen

Personalet skal sørge for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barna og personalet når de bytter barnegruppe. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Pedagogene/avdelingene har overgangssamtaler internt i barnehagen hver vår.
- Barnehagen har rutiner for at barna blir kjent med barn og ansatte på nye avdelinger.
- Avdelingene samarbeider på tvers gjennom hele året.

8.3. Overganger mellom barnehage og skole

Barnehagen skal i samarbeid med foreldre og skolen legge til rette for at barna kan få en trygg og god overgang fra barnehage til skole og eventuelt skolefritidsordning. (Rammeplanen 2017, side 33)

Barnehagens tiltak:

- Avdelingene organiserer Ulvegruppe hver uke med aktiviteter tilpasset skolestartere.
- Barnehagen er med på «vennskapsgrupper» og lesevenner.
- Ulvegruppen har overnatting i barnehagen i løpet av barnehageåret.
- Pedagogene på avdelingen har egne samtaler med barna alene og en samtale med foreldre på våren.
- Pedagogene på avdelingen er med på overføringsmøter med skolen og SFO.

Les mer: [Skolestarter plan - barnehage - Compilo](#)

9. Aktiviteter / Årshjul

Måned	Aktiviteter	Ferie og fridager
August	-Oppstart nye barn. -Sensommerfest med foreldre. Arrangeres av FAU. Dato kommer.	Planleggingsdager 13. og 14. august. – barnehagen er stengt.
September	-Uke 37 Foreldremøte. Egen innkalling kommer -Brannvernsmåned	Barnehagen er åpen i høstferien (uke 40)
Oktober	- Overnatting i barnehagen for Ulver- Egen info kommer nærmere. - Foreldresamtaler - egen info kommer	Barnehagen er åpen i høstferien (uke 40)
November	-Foreldresamtaler- egen info kommer	Planleggingsdag 13. november – barnehagen er stengt
Desember	-Lucia. Foreldre inviteres. -Bytur for Revene: dato kommer -Nissefest: dato kommer -Kirkebesøk: dato kommer.	Barnehagen er åpen 21., 22. og 23. desember. Barnehagen er stengt fra 24. desember til 3. januar.
Januar	-Juletefest. Et FAU arrangement: egen info kommer -Vinteraktivitetsdag. (når det er vær og føre til det)	
Februar	- Fredag 5.februar- Markering av samefolketsdag -Torsdag 11.februar- Karneval	Barnehagen er åpen i vinterferien (uke 8)
Mars	-Uke 10-Foreldremøte. Egen innkalling kommer -Markering Barnehagedagen, tirsdag 9.mars -Foreldresamtaler for Ulver- egen info kommer -Påskefrokost for Lillebjørn og Storebjørn- Foreldre inviteres. -Påskefrokost for Karlsvogna og Nordstjernen-Foreldre inviteres	Barnehagen er stengt 22. - 29. mars
April	-Foreldresamtaler-egen info kommer	
Mai	-Foreldresamtaler-egen info kommer -Dugnad. Med foreldre og barn i samarbeid med FAU. Eget infoskriv kommer -fredag 14.mai -markering av 17. mai. -Tur for Ulver på våren	6. mai (Kristi himmelfartsdag) - barnehagen er stengt. Planleggingsdag 7. mai – barnehagen er stengt. 17. mai (Grunnlovsdag og 2. pinsedag) - barnehagen er stengt.
Juni	-Solsikkefest. Foreldre inviteres. -Felles avslutning for barn som slutter	Planleggingsdag 21. juni – barnehagen er stengt
Juli		Barnehagen er stengt i ukene 28 og 29 (12.- 23. juli) Sommeråpen barnehage åpner 26. juli

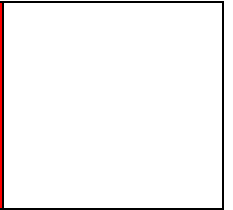
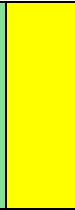
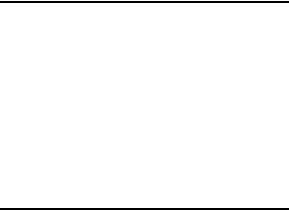
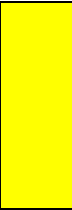

Personalet gjenforteller opplevelser i form av bilder.								
Barna er med når avdelingen skal bruke digitale verktøy.								
Personalet bruker et variert og ulike utvalg av digitale verktøy.								
Personalet følger kommunens interne retningslinjer for å overholde taushetsplikt og personvern.								
Barnehagens arbeid med medvirkning	A	B	C	Kommentar	A	B	C	Kommentar
Barna deltar i demokratiske prosesser.								
Personalet gir barna ulike valg ut fra barnas forutsetninger.								
Personalet observerer og følger opp barnas ulike uttrykk og behov.								
Personalet er lydhøre ovenfor barnas ønsker, og gjør individuelle avtaler.								
Personalet legger til rette for varierte leker og at de er tilgjengelig i barnas høyde.								
Personalet legger til rette for at barna opplever at deres meninger blir hørt i saker som omhandler dem.								
Barnehagens arbeid med fagområdene	A	B	C	Kommentar	A	B	C	Kommentar
Personalet inspirerer barna gjennom prosjektarbeid for å tilegne seg nye erfaringer og ny kunnskap i tråd med barnehagens syv fagområder.								
Pedagogene gjennomgår fagområdene på avdelingsmøter med sitt personale gjennom året.								
Personalet fanger opp barnas interesser og knytter aktiviteter opp mot fagområdene slik at arbeidet oppleves meningsfullt og morsomt for barna.								
Personalet arbeider tverrfaglig med fagområdene, i mindre grupper og på avdelingene.								
Barnehagens arbeid med progresjon	A	B	C	Kommentar	A	B	C	Kommentar

Pedagogiske ledere og styrer bruker kommunens elektroniske arkivsystem for dokumentasjon av foreldresamtaler, planer og referat fra samarbeidsinstanser.

11. Kilder og referanser

[Lov om barnehager \(barnehageloven\) - Lovdata](#)

[Forskrift om rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver - Lovdata](#)

[Økonomi- og handlingsplan 2026 - 2029](#)

[Nordre Follo kommune - Kommuneplanen](#)

[Nordre Follo kommune - Vold i nære relasjoner](#)

[Nordre Follo kommune - Barnehagemiljø](#)

[Handlingsplan Demokrati for barn og unge](#)

[Årshjul for overganger i opplæringsløpet](#)

[Samarbeidsmodellen - Oppvekst og læring](#)

[Plan for helsefremmende og forebyggende arbeid for barn og unge i Nordre Follo](#)

Skolestarter planen (må legge inn lenke når den er klar)

[For barnehagene i kommunen - Trygg Trafikk](#)

[Årsplan | udir.no](#)

